

nasprotnne časnice brala, v katerih s to šolo strašljivo kakor s peklo. — Pa ker te nasprotnike vse poznam in ker ti nasprotniki vsi nemški znajo in ker bi ti gospodje raje tisočake izgubili, kakor nemško besedo ne zastopili, in ker so ti gospodje svoje dobre službe dosegli le zategadelj, ker nemški znajo, in ker vsem tem gospodom najbolj trebuh raste in sem se sama prepričala, kako veselo je, ako človek nemški zna, zategadelj sem to storila! — Ako bi si kdo mislil, da se otroci tudi pri Sv. Trojici nemški naučijo, tem pa znam kaj žalostnega povedati. Šla sem pred kratkim v Maribor z večimi dekletami, med njimi tudi dve, kateri ste pred kratkim iz šole stopili. Pridemo na glavni trg, razpoložimo kar imamo za prodati. Pridejo gospe in vprašajo prvo: „Ist der Rahm gut?“ Dekle gleda gospo, kak krava novo lesno; a druga si misli: daj bodem jaz kšeft naredila in hitro reče: „Bitte Frau, totti Rahm boljši kak ovi!“ In da bi mene poleg ne bi bilo, še te smetene ne bi prodale. Tedaj vidite! Jaz pa še nikol tega koraka nisem obžalovala in tedaj se tega trije veselimo. Prvič: Gospod nadučitelj Mauritsch, ker mojega fanta ni več v šolo (?), drugič moj fant, kateri se sedaj z velikim veseljem uči, in nazadnje jaz, ker mi mojega ni treba več h knjigam priganjat in ker vidim, da se bode sedaj kaj naučil in tudi dobro nemški znal.

Golob Marija.

Hoče. Spominjali se bodo čestiti bralci „Stajerca“ lanskih poročil o tukajšnih občinskih volitev in neznansko gonjo preslavnega kaplana Krajnc in njegovega štaba. Takrat so Krajnc in njegovi podrepani kričali po vasi: „Hoča je že naša“. Vse njihove sleparije in škandalozno nasilstvo jim nič ni pomagalo. Njih veliki gobec je takoj utihnil ker so v dveh razredih popolnoma jo povozili in le pri žrebanju je milostna usoda njim 3 odbornike pripočrpal, in če bi bili popolnoma zavozili. Krajnc in njegove podrepanke je ta moralna zausnica kaj hudo pekla na njih črnih dušicah in vložilo so ugovor proti volitvam. Ta stvar je potem prišla celo k okrožni sodnji, kjer se je za Krajncovo, Janzičevo in Rojkovo agitacijo interesiral tudi državni pravnik. Vandrle so potem volilne akte po političnih oblastih in črez leto dni srečno dospele v svojo domovje nazaj. A ugovorniki so dobili pri tej priliki prelep nosok priljubljenega. Zadnjo soboto pa se je volilo novega župana. Farški podrepani pod novo komando kaplana Baznika so pa dva doslej nemško misleča in z Nemci se strinjajoča odbornika pregovorili na svojo stran. Ta dva poštenjaka, ki sta se ločila svoje stranke sta Franz Retschnig in Karl Gratschitsch. Franc Retschnig že dalje časa trepeče pod Novakovi komandi, ker mu je ta za nekaj drobiza kot poroka se mu ponudil — torej z Bogom Retschnig smo dejali mi; a Karl Gratschitsch, kateri je pri volitvah prisegal na nemški program in kateri je bil izvoljen odbornikom po nemško napredni stranki, se je dal od črnih prvakov pregovoriti, ter je volil — z njimi! Mi sicer nismo poizvedli kolikor so ti Gratschitschu ponujali za njegov „pošten“ glas, a vemo, da je bila pojedina pri Wernigg-Stolcu prejšen večer in da so imeli Gratschitscha ta dan v svoji srečni sredini kakor tudi drugi dan, na dan volitve pri sijajni tafelni, kjer se je kaj veselega čutil tudi kaplan Baznik, Krajnc naslednik. Mi privoščimo črnihom ta izfehtani glas Gratschitscha, vsaj smejo biti tudi ponosni na ta glas. Sramežljivosti itak malokdo pozna! Gratschitscha zagotavljamo, da od svojih novih prijateljev ne bo imel nobenega dobička. Morda da ga bodo zaradi tega glasa spoštovali vsaj črnhu! Gratschitsch Karl, kako kliče pošten mož beguna iz svojih vrst?!

Hoče. Zadnjo soboto bil je po izfehtanemu glasu kmeta Karl Gratschitscha izvoljen za župana Anton Wernigg, po domače Stolz, črnih najpristnejše razvrsti. Izdajalca glas je bil pri tej volitvi merodajen. Po volitvi pa je bila za črno stranko velika pojedina pri izvoljencu in v gostilnici(?) požeruba nemškutarjev Francelna Roiko. Ta je v svoji preveliki sreči nabasal par možnarjev ter pridno streljal. Bum, bum, pa zakaj? Toti možiček se namreč nadeja, da bo po novemu prvaškemu županu takoj dobil koncesijo za gostilničarja. Še je namreč za njo potezoval, pa radi kazni zbog hazardnega kvartanja, ne

dobi koncesijo, češ, da za oštrija ni dovolj gostilno. Torej oblasti mu niso privolili gostilno. Pa mislite, da se naš Roikov Francelček kaj meni za oblastne prepovedi? Kaj še! Če nočete vi, si jo bom pa sam vzel „erlaubnis“ za krémo! In tako toči v svoji hiši, na svoje ime, na svoj dobiček in fejn oštrija špila brez koncesije, brez davkov, brez vsake pravice in to že sem od s p o m l a d i, skoraj celo leto. Človek se vpraša, čemu sme prezreti postavne zakone samo Roikotev Francelček, drugega reveža pa takoj zadrignejo? Pa Roiko Franc tudi mesarja špila in meso razprodaja, brez da bi imel k temu obrtnijsko pravico. Zanj torej ni postavil in sedaj še gre streljati, ker misli, da bode sedaj zanj teklo zlato in srebro. Kaj pa, če bodedo mi z možnarji začeli pokati, ne bomo tudi vprašali ne Stolza, ne ateka in tasta Novaka?!

Dobje pri Planini. Odgovor na dopis v „Slov. Gospodarju“ št. 45 t. l. katerega so skovalci tukajšni mogotci in klerikalni občinski voditelji, se nam je sicer malo zakasnil, pa čakali smo, da jim podamo kaj važnega za novo leto. Gotovo vam je znano, da se pogubonosno gospodari v klerikalnih občinah. Tako bodedo mi dokazali, da občinski odbor v Dobji, kateri je duševno popolnoma od župnika Vurkelca odvisen, pogubonosno in proti ljudskim interesom ravna. To vam podamo že naprej za novo leto. Kje so najmanj 2000 K, katere bi občina že sedaj imela, ako bi bila hotela dati občinsko hišo tukajšnemu trgovcu za ponujanih 200 gl. (400 K) najemnine na leto v najem? Prijatelji, o tem bodedo govorili še pri sodnji! Da bi pa zaradi ene osebe vsi davkoplačilci občine Dobje škodo trpeli, to pa vendar ne gre. Tukaj se tudi vi niste posebno spretnega skazali, nam pa le nespretnost predbacivate. Kako so se od države in dežele podeljene podpore zaradi toče in suše razdelile? Kdo je dobil prvo in največjo podporo? Komu so se davki v najvišji meri odpisovali? Dokazite hinavci z župnikom vred, če se je to po postavnih predpisih zgodilo! Mi bodedo dokazali, da ne! Izgovarjate se, da ste plačevali oskrbovalne stroške za uboge do 800 K na leto. Hm, hm, komu le? Vboge naganjate, da si morajo po občini od hiše do hiše kruha prosit, obleke jim ne daste, stanovanja tudi ne, torej od kod ta velika svota za uboge? Večkrat po 800 K ste že porabili, krvavega kmetskega denarja, pa ne za vboje, ampak za druge namene. Da bi bili večkratno razveljavljenih občinskih volitev mi krivi, je tudi nesramna laž; tega ste krivi vi klerikalni priganjaji in župnik, ker niste volitve postavnim izvrševali, to je določila c. k. namestnije v Gradcu, ne mi; ako bi bile volitve postavnim potom izvršene, bi tudi c. k. namestnija ne mogla poseči vmes. Vsem občanom pa res ne bodede natrosili peska v oči. Vaši izgovori so tako neumni in hinavski, da se vam mora vsak otrok smejeti. Dalej pravite v omenjenem „Slov. Gospodarju“, da bi načrte župnika vsestransko podpirali; no podpirate iste vi, ker ste tako na visokem stališču neumnosti; župnik nas je že dvakrat po 3000 K oskodoval, na svetem mestu na prižnici je legal itd. Take načrte mi ne podpiramo. Vibodete končno še njegov načrt v Gornemgradu: Vurkel-Kolenc podpirali. Ako ste to že pozabili, vam lahko ponovimo.

Planina (Montpreis). Zadnji „Gospodar“ prinesel je neki dopis, v katerem neki tukajšni kmet snaži in opravičuje našega znanega župnika Franc Gartnerja, kajti sam si tega ne upa. Omenjeno še mora biti, da se je opravičil v nekaterih točkah, česar še mi pisali nismo. Namreč da bi bil župnik volilcu plačal vino, no tega bi pač ne bilo treba pisati, kajti on je zadnji, kateri drugemu kaj plača; navadno je ta stvar narobe. Resnica je pa, da je župnik Gartner agitiral in celo tedne pred volitvo, pri nekaterih osebah na katere se ni posebno zanesel je bil celo trikrat. Neki ženci je tudi rekel, da mu naj listke katere bo dobila od občine, v farovž prinese, da jih bo on izpolnil. No gospod župnik, ali zamorete reči, da niste agitirali? Torej se je pa zlagal dopisun „Gospodarja“, naj si bode župnik ali kdorkoli, kakor se mora zlagati le neolikan in surov klerikalec. Tako pravi, da smo na volišče spravili na pol mrtev; mislimo pa da človek, kateri sam hodi in pride, še ni na pol mrtev. Slabo pa, da ti dopisun starost tako malo spoštujš. Kar se pa tiče po-

grebnih pravno, povemo da se je dosedaj maršikateri kmet z žuljevim rokam bridko pritožil zavoljo ogromnih računov pogreba; če je pa res eden izmed njih s temi zadovoljen in še zagovarja župnika, mu pa privoščimo, da bi mu v prihodnje še enkrat več zaračunal. Po državnem zakonu je za pogrebe sledeči tarif od vaščanov ali kmetov:

	pod 9 let	nad 9 let
v I. razredu	K 1-01	K 2-10
> II. „	vinarjev —70	> 1-05
> III. „	—35	vinarjev —63
> IV. „	—28	> 42
> V. „	—14	> 20

Zakaj pa ni opravičil dotični kmetič župnika zavoljo Cilke, potem ko je enemu tržanu rekel zavoljo cerkvenega stola, in da hoče vse svoje nasprotnike pokopati; ali morda to tudi ni res? No, gospod župnik Gartner, tožite nas, mi vam stojimo na razpolago, pripeljite vašo gardo kmetov, o kateri piše „Gospodar“, katera je pa le v vašem in v duhu vašega dopisuna. Vprašamo pa, od česa bi bila roka dopisnika tako žuljeva, morda od glažkov? Letos so čebele slabo nosile, le hlini se z farovškim petolizanjem, mogoče bo od dobro založene farovške mize kaj odpadlo. Ljubi „Stajerc“, povemo ti, da župnik Gartner ni tako nedolžen, kakor zgloda, kajti nekoč bila je družba v neki gostilni že precej v noči, katere se je tudi on vdeležil, ali kmalu zgine; seveda so zapazili ljudje, da ga predolgo časa ni, ga gredo iskati, ter ga najdejo na cesti pri neki ženski, katera se ga je komaj obranila; morali so ga z silo odvesti. Nasledica je bila, da se je naš ljubezniv župnik tako opijanal, da so ga morali v farovž peljati, od koder je zopet ušel in ga je morala kuharica iskati. Opozorimo te, dopisun, naroči si le mnogo krtač, da bodeš snažil suknico tvojega gospoda. Čeravno majhna, je na nje veliko blata. Le naprej, mi imamo orožja dovolj!

Hajdin. Dne 7. t. m. je umrl nagle smrti veleposesnik in živinotržec g. Jurij Sagadin iz Slovenje vasi. Bil je skozi in skozi pošten, v obče priljubljen in bogaboječ mož. Narodnega sovraštva ni poznal. Kupčeval je z Nemci kakor s Slovenci; zato mu je Bog blagoslovil njegovo podjetje. — Bodi mu zemljica lahka! Op. u r e d n.: O smrti tega vrlega moža smo že v zadnji številki „Stajerca“ poročali.

Prihova. Čudil se bodeš, dragi mi „Stajerc“, kër že dolgo nisi prinesel dopisa iz Prihove; pa zdaj vzemi ojstro krtačo v roke; ne gre drugače. Pri nas je tudi nekaj naprednjakov, pa žali Bog, vse bi radi ugnali v kozji rog. Evo vam dokaz! Skoraj bo tri leta, odkar je bil sv. misijon pri nas; udrihali so gospodje po naprednjakih, da je bilo groza, se ve po „Stajercu“ tudi, ali vse zastoj; število naročnikov se je povišalo potem, kër so bili vsi radovedni, kaj je to za ena zver, ki „hodi od hiše do hiše ter vero ponižuje“. Zatoraj je bilo naročnikov več. Zdaj je stvar drugačna. Imamo g. kaplana (ime zamolčimo za danes; izvrsten je, da mu ni primka za najti. Ali ta večna politika, te je preveliko. Doživeli smo že mnogokaj, take sitnosti še nismo imeli, kakor sedaj. Kaj briga g. kaplana, če eden ali drugi „Stajerc“ bere? Pravi da se gre za vero; ali mi tega ne verujemo, ker smo prepričani, da vera ni prišla skozi „Stajerca“ gori in tudi ne pride skozi „Stajerca“ doli. To si zapomnite, gospod kaplan! Drugič hodi on od hiše do hiše, poizveduje kje bi dišalo po „Stajercu“, tam gre notri, pogleda kje dekleta ležijo, kako imajo postelje narejene, in začne se razgovor da se vsa družina smeji. Kakor hitro se noč naredi, dekleta morajo biti pod ključem, ne smejo več iti ven, niti k grajlerju po petrolej ne smejo več; od „Stajerca“ se pa največ govori, da mora izginiti iz naše fare. Šlo bo težko, slišal je že g. kaplan besede: če se vsi farji na glavo postavijo, „Stajerc“ še bo prišel na Prihovo! Zvedel sem tudi, da dobivajo vsi naprednjaki „Slov. Gospodarja“, samo da bi „Stajerca“ opustili; plačati ni treba nič; pa ne gre. Mi rajši beremo „Stajerca“, ker se nam dopade, če ravno ga moramo sami plačati. „Slov. Gospodarja“ naj le bere g. kaplan, če mu je tako všeč. Pregovor pravi: Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce! Naš kaplan pa gre predaleč, namreč v Oplotnico na pošto gre vprašat, kdo „Stajerca“ dobiva na Prihovo. Vem še za eno pošto, od katere tudi prifrč en par „Stajercev“ v Prihovo; potrebno bo tudi notri